

20. 7. 2015

VeźmĚte, prosĚme, na vĚdomĚ, Źe text ělĚnku odpovĚdĚ platnĚ prĚvnĚ ťpravĚ ke dni publikace.

ZprĚvy o vztazĚch v novĚm kabĚtĚ

ZprĚva o vztazĚch mezi propojenĚy osobami (dĚle jen „zprĚva o vztazĚch“) sice nepredstavuje Źadnou novinku v ěeskĚm prĚvnĚm rĚadu, pŕesto podnikatelĚ tĚto problematice v minulosti nevdĚnovali pŕĚlĚch velkou pozornost. RespektovĚny byly ěasto jen formĚlnĚ zĚkonnĚ poŹadavky a vypovĚdacĚ hodnota zprĚv o vztazĚch byla malĚ. Autor tohoto ělĚnku je pŕesvdĚčen, Źe i dnes o existenci zprĚvy o vztazĚch velkĚ povĚdomĚ mezi podnikateli (a odbornou vdĚejnostĚ) neexistuje, nemluvdĚ o rozsahu subjektť, kterĚch se povinnost vypracovat zprĚvu o vztazĚch tĚkĚ. NovĚy zĚkon o obchodnĚch korporacĚch (dĚle jen „ZOK“), jenŹ nabyl ťinnosti dne 1.1.2014, se zdĚ mĚt ambice tuto situaci zmĚnit.

U
E
L
T
Z
H
O
F
F
E
R
·
K
L
E
T
T
·
J
A
K
U
B
E
C

&
P
A
R
T
N
E
Ŕ
I

A
D
V
O
K
Ě
T
NĚ
K
A
N
C
E
L
Ě
Ŕ

ťdĚlem novĚ prĚvnĚ ťpravy je zejmĚna poskytnout spolećnĚkťm, obchodnĚm partnerťm, ale i dalšĚm zainteresovanĚm osobĚm relevantnĚ informace o roli ovlĚdanĚ osoby, a zajistit tak dostatećnou transparentnost o dĚni uvnĚtŕ podnikatelskĚho seskupĚnĚ. ĆĚlem nĚsledujĚcĚho ělĚnku je pak v kostce ětenĚrťm pŕĚblĚit nejdťleŹitĚjšĚ body novĚ prĚvnĚ ťpravy.

PropojenĚ osoby

ObecnĚ platĚ, Źe zprĚvy o vztazĚch upravujĚ vztahy mezi ovlĚdajĚcĚ osobou a osobou ovlĚdanou a dĚle pak mezi ovlĚdanou osobou a osobami ovlĚdanĚy stejnou ovlĚdajĚcĚ osobou.[1]

Platilo-li v minulosti pravidlo, Źe zprĚvu o vztazĚch byly povinny vypracovat pouze ovlĚdanĚ osoby v rĚmci podnikatelskĚho seskupĚnĚ, kterĚ nevzniklo na zĚkladĚ tzv. ovlĚdacĚ smlouvy, stĚhĚ novĚ tato povinnost vdškerĚ ovlĚdanĚ osoby, byt se jednĚ o obchodnĚ korporaci s jedinĚm spolećnĚkem/akcionĚrĚm.

V tĚto souvislosti je dťleŹitĚ zmĚnit, Źe ZOK definuje tŕi stupnĚ podnikatelskĚch seskupĚnĚ - ovlivnĚnĚ, ovlĚdĚnĚ a koncern, pŕĚcĚmŹ platĚ, Źe ovlĚdĚnĚ je kvalifikovanĚjšĚ forma podnikatelskĚho seskupĚnĚ neŹ ovlivnĚnĚ a koncern kvalifikovanĚjšĚ forma neŹ ovlĚdĚnĚ.[2] Povinnost vypracovat zprĚvu o vztazĚch se vdšak v zĚvislosti na rťznĚ intenzitĚ zĚsahť do jednĚnĚ jinĚho subjektu vztahuje pouze na osoby ovlĚdanĚ a rĚzenĚ,[3] nikoliv vdšak na osoby ovlivnĚnĚ.[4]

V dťsledku zmĚny koncepce podnikatelskĚch seskupĚnĚ se tudĚz zmĚnil i rozsah obchodnĚch korporacĚ, kterĚch se dotĚkĚ zprĚva o vztazĚch; jejich poćet by proto mĚl v dťsledku nedĚvnĚ rekodifikace soukromĚho prĚva dramaticky vzŕst.

NĚroky novĚ prĚvnĚ ťpravy

Povinnost vypracovat zprĚvu o vztazĚch nĚleŹĚ konkrĚtnĚ statutĚrnĚmu orgĚnu ovlĚdanĚ osoby, kterĚy

tak musí učinit v prvních 3 měsících po uplynutí předchozího účetního období. Po jejím vypracování musí být zpráva o vztazích předložena společníkům ovládané osoby a následně bez zbytečného odkladu zveřejněna ve sbírce listin.

Lze se také setkat s praxí, že zprávy o vztazích jsou schváleny společně s účetní závěrkou valnou hromadou ovládané osoby. Takovýto postup není vyloučen a lze jej statutárním orgánům odpovědným za vypracování zpráv o vztazích za účelem posílení jejich postavení jen doporučit.

V případě, že ovládaná osoba je povinna vyhotovit výroční zprávu, je zpráva o vztazích dle ZOK její povinnou součástí. V takovém případě musí být v souladu s účetními předpisy zveřejněna ve sbírce listin nejpozději do konce bezprostředně následujícího účetního období.

Pro úplnost zbývá dodat, že zpráva o vztazích musí dle ZOK obsahovat alespoň následující údaje; je přitom dobré mít na paměti, že se jedná o výčet demonstrativní (příkladný), což nevylučuje možnost doplnit zprávu o vztazích o další účelné informace[5]:

- strukturu vztahů mezi propojenými osobami;
- úlohu ovládané osoby v podnikatelském seskupení;
- způsob a prostředky ovládnání;
- přehled jednání učiněných v posledním účetním období, která byla učiněna na popud nebo v zájmu ovládající osoby nebo jí ovládaných osob, pokud se takovéto jednání týkalo majetku, který přesahuje 10 % vlastního kapitálu ovládané osoby zjištěného podle poslední účetní závěrky;
- přehled vzájemných smluv mezi osobou ovládanou a osobou ovládající nebo mezi osobami ovládanými;
- posouzení, zda vznikla ovládané osobě újma, a posouzení jejího vyrovnání a
- posouzení výhod a nevýhod vyplývajících pro ovládanou osobu z účasti v podnikatelském seskupení a rizika pro ovládanou osobu z těchto vztahů plynoucí.

Ochrana obchodního tajemství

Pokud statutární orgán nedisponuje informacemi, které jsou nezbytné pro vypracování zprávy o vztazích, musí být tato skutečnost ve zprávě o vztazích vysvětlena a výslovně uvedena. ZOK zde prokázal cit pro realitu, když reflektuje situaci, která v praxi zajisté nebude výjimečná – nelze např. vyloučit, že jednatel ovládané osoby nebude disponovat relevantními informacemi týkajícími se mateřské společnosti. Představitelná je i situace, kdy management dvou obchodních korporací v rámci podnikatelského uskupení vyhodnotí jednu a tutéž situaci rozdílně (např. vznik újmy nebo její vyrovnání). Statutární orgány zodpovědné za vypracování zprávy o vztazích proto budou muset v takových případech postupovat obezřetně, aby naplnili jednak požadavky kladené na ně zákonem a zároveň neoslabili své pozice uvnitř podnikatelského uskupení.

S výše uvedeným samozřejmě souvisí také ochrana informací, které z vůle obchodních korporací podléhají obchodnímu tajemství. Ochrana takto klíčových informací, o jejichž zveřejnění obchodní korporace ve sbírce listin přirozeně nestojí, je zaručena do té míry, že se ve zprávách o vztazích uvádět nemusí, a to právě s odkazem na existenci obchodního tajemství.[6] Statutární orgány si však musí uvědomit, že zde existuje půda pro možný vznik konfliktu mezi zájmem na ochranu obchodního tajemství a zájmem na zajištění co největší možné míry transparentnosti zprávy o vztazích. V tomto ohledu zastává odborná literatura názor, že nezveřejňování určité informace s odkazem na její obchodním tajemstvím chráněnou podstatu by mělo být spíše výjimkou než pravidlem.[7] Oba principy jsou však zajisté legitimní, teprve budoucí rozhodovací praxe českých soudů ukáže, kterému z nastíněných principů, a případně za jakých podmínek, bude poskytnuta větší ochrana.

Přezkum zprávy o vztazích a sankce za její nezveřejnění

Přezkum zprávy o vztazích náleží především kontrolním orgánům ovládané osoby. V případě nedostatku zprávy o vztazích je kontrolní orgán oprávněn vyzvat statutární orgán k její nápravě. Nicméně ZOK přezkum zprávy o vztazích nevyžaduje, je-li ovládající osobou jediný společník ovládané osoby, nebo jsou-li všichni společníci ovládané osoby osobami jednajícími ve shodě vůči ovládané osobě.

Právní řád pamatuje i na sankce pro případ, že povinnosti zveřejnit zprávy o vztazích nebude učiněno za dost. Není-li totiž zpráva o vztazích zveřejněna ve sbírce listin včas, může být příslušným rejstříkovým soudem uložena obchodní korporaci pokuta až do výše 100 000 Kč[8]; vyloučit nelze také pokutu od daňového úřadu ve výši 3 % hodnoty aktiv ovládané osoby.[9]

Závěrem lze shrnout, že v současné době je ještě příliš brzy na závěry o tom, zda se nové právní úpravě podaří zvýšit prestiž zprávy o vztazích v České republice. Pro účely dosažení vyšší transparentnosti podnikatelských seskupení a ochranu osob stojících uvnitř i vně takovýchto seskupení by to ale bylo jistě žádoucí.

Mgr. Philipp Chizzola

[Ueltzhöffer Klett Jakubec & Partneři, advokátní kancelář](#)

Voctářova 2449/5
180 00 Praha 8 - Libeň

Tel.: +420 234 707 444
Fax: +420 234 707 404
e-mail: office@uepa.cz

[1] § 82 ZOK; k definici pojmů ovládající a ovládané osoby viz § 74 a násl. ZOK.

[2] Viz Štenglová, I., Havel, B., Cileček, F., Kuhn, P., Šuk, P.: Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 167.

[3] Řízené osoby se dle § 74 odst. 3 ZOK považují vždy za ovládané osoby.

[4] Viz Mgr. Tomáš Doležil, Ph.D., LL.M. Eur. Zákon o obchodních korporacích: Komentář systému ASPI k § 82.

[5] tamtéž.

[6] tamtéž.

[7] tamtéž.

[8] § 104 zákona č. [304/2013](#) Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, ve znění pozdějších předpisů.

[9] § 37 odst. 2 písm. b) zákona č. [563/1991](#) Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Další články:

- [Posouzení shody dle AI Act - zkušenosti z praxe](#)
- [Začínají soudy zohledňovat náklady podnikatelů při plnění právních povinností v oblasti e-commerce?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 35: Ručení za dluhy z podnikání u OSVČ a s.r.o.](#)
- [Holdingové struktury a odpovědnost mateřské společnosti](#)
- [Pokuta 32 mil. EUR pro Dacia/Renault - evropské soutěžní úřady tvrdě došlapují na no-poaching. Měla by Vaše společnost být na pozoru?](#)
- [Právo společníka na informace v s. r. o.: silný nástroj kontroly, ale ne bez hranic](#)
- [Kupní smlouva k nemovité věci bez určení kupní ceny: Nejvyšší soud koriguje katastrální praxi](#)
- [Společnost s podíly 50:50 - právní rizika patových situací a jejich smluvní řešení](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 34: Jednání za společnost - prokura](#)
- [Jak nastavit smlouvy s dodavateli podle nové právní úpravy kybernetické bezpečnosti?](#)
- [Jak soutěžní právo reaguje na pohlcování startupů technologickými giganty aneb fenomén vražedných akvizic](#)